

اجتماعی

وقتی مد، مجوز بی عفتی صادر می‌کند

محمد متین

اشاره:

نگاهی به اطراف انداخت، چشم‌های زیادی به سویش خیره شده بودند، از این همه توجه احساس غرور می‌کرد. بادی به غیغ داد. در همین حین، چند جوان او را احاطه کردند. یکی از آنان یا لحنی که به تمسخر می‌ماند، فریاد زد: بچه‌ها! پاچه‌های شلوار این خانم با زمین قهر کرده، شیرینی پیاوریم آن‌ها را آشتی دهیم. یکی دیگر از آن‌ها بانگ برآورد که: آب حوض خالی می‌کنیم و ... تحمل این همه توهین و تحقیر کار آسانی نبود، اما سعی کرد به روی خود نیاورد. با خود گفت: یعنی تبیب من تا این حد مسخره و مضحک است؟ اما نه، چون این تبیب مؤید مد روز است، پس بی خیال توهین و تحقیر دیگران!

انسانی و مطالعات فرهنگی
مع علوم انسانی

صورت‌های بزک کرده، موهای چرب و ژل زده یا برق گرفته و به اصطلاح امروزی‌ها (فشن)، لباس‌های عجیب و مارک‌دار، شلوارهای جین با پاجه‌های لوله تفنگی یا گشاد و چند جیب، مانتوهای رُبدوشانی یا تنگ و چسبان و ... همه و همه ره آورد هجوم ثانی‌های مد هستند. پدیده‌ای که هر دهه، تحفه‌ای را به دوستدارانش ارزانی داشته و می‌دارد. چنان‌که در دهه ۶۰؛ تیپ بیتلی، دهه ۷۰؛ هیپی، دهه ۸۰؛ پانک، دهه ۹۰؛ رپ و از سال ۲۰۰۰ تاکنون، جریانی تلفیق یافته از سابق و موج‌های جدید را به همراه داشته است.

صاحب‌نظران این پدیده (مد) را روش موقتی اعلام می‌کنند که براساس ذوق و سلیقه افراد جامعه، سبک زندگی، نوع لباس پوشیدن، آداب معاشرت، معماری و ... آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. پس می‌توان گفت که مد به تغییر سلیقه ناگهانی و مکرر و اکثر یا برخی از افراد جامعه اطلاق می‌شود که باعث گرایش و بروز رفتارهای خاص یا مصرف کالاهایی ویژه و پیش گرفتن سبکی نو می‌شود.

پدیده مدگرایی از چه نشأت می‌گیرد؟

کارشناسان اعتقاد دارند، برخی به دنبال احساس بی‌هویتی اجتماعی، سعی می‌کنند به هر وسیله‌ای و از جمله با لباسی که به تن می‌کنند یا آرایش خاص سر و صورت برای خود، تشخیص ایجاد کنند و با ایجاد تغییر در نوع لباس و آرایش، توجه دیگران را به خود جلب کنند. حال این پرسش مطرح است که در چنین پدیده‌ای، از چه چیزهایی الگوپذیری می‌شود؟

«تحقیقات نشان داده است که:

- پوشش و آرایش دوستان صمیمی؛
 - مجلات مد؛
 - هنرپیشه‌ها و ورزشکاران داخلی و خارجی؛
 - پوشش و آرایش افراد خانواده؛
 - مشاهده لباس‌های موجود در بوتیک‌ها؛
 - مشاهده فیلم‌های خارجی؛
- مهم‌ترین مراجع الگوپذیری جوانان می‌باشند.»^۱

مهم‌ترین ره‌آورد پدیده مد؟

متأسفانه تحقیقات و شواهد حاکی از آن است که مد در هر دهه و قرنی که تحفه‌ای را به طرفدارانش ارزانی داشته، یک چیز را از آن‌ها سلب کرده است و آن حجاب و عفافشان بوده است. در حقیقت بی‌عفتی یا بدحجابی، اصلی اجتناب‌ناپذیر در ترسیم مد و القای آن بوده است. در همین راستا، این فرایند عواقب دیگری را نیز به همراه داشته و دارد که اهم آن‌ها عبارتند از:

ضایع کردن حق همسر

خداوند سبحان، بدن و اعضای آن را به عنوان امانت در اختیار انسان قرار داده است. پس این امانت و تمام زیبایی‌ها یا امتیازات هر انسانی، در پیوند مقدس زناشویی از آن همسر می‌باشد، اما در سایه شوم مد، این زیبایی‌ها و امتیازات در معرض دید عموم قرار

می‌گیرد که به نوعی ضایع کردن حق همسر را به همراه دارد.

محرومیت از عشق و علاقه

وقتی فرد با پیروی کورکورانه از مد، خواسته یا ناخواسته به بی‌عفتی و بی‌بند و باری کشیده می‌شود، محبت همسر، خانواده و به مرور زمان اطرافیان را از دست می‌دهد.

محرومیت از تحصیل علم

فردی که به تبعیت از مد روی می‌آورد، دیگر از تمرکز فکر برخوردار نیست و هر لحظه خود را درگیر این پدیده می‌کند. این امر، محرومیت‌های بسیار و از جمله محرومیت از تحصیل و علم را که نیاز به تمرکز و فراغ‌بال دارد، به همراه می‌آورد.

احساس پوچی و رسیدن به هیچ

مدپرستان در نهایت پیروی از مد، همواره احساس پوچی می‌کنند و با این‌که در جریان این فرایند، خود را در معرض دید عموم قرار داده‌اند، نتوانسته و نمی‌توانند دل فرد لایق و مناسبی را به دست آورند، در آخر آن‌ها به این نتیجه می‌رسند که پیوسته زیانکار بوده‌اند.

تباهی شخصیت

کمبود شخصیت را نمی‌توان با نگاه هوس‌انگیز دیگران پر کرد. با این کار آدمی هر روز افسرده‌تر و با پیروی از مد و بی‌عفتی، بی‌ارزش‌تر و در نهایت بی‌شخصیت‌تر می‌گردد.

مصرفی شدن

مدپرستی، کم‌کم انسان را به موجودی مصرفی تبدیل می‌کند که هر لحظه و هر ثانیه خرید یک لباس، یک وسیله و یک کالای جدید، تمام هم و غم چنین فردی می‌شود.

اضطراب بی‌پایان

وقتی کمال انسان مدپرستی می‌شود و دایم در فکر تهیه خواسته‌های خویش غرق می‌گردد، از آن‌جا که تأمین تمام خواسته‌ها، ناممکن می‌باشد، کم‌کم روح چنین فردی مضطرب و پریشان می‌شود که دیگر رنگ و بوی آرامش را به خود نخواهد دید.

تجردگرایی

تحقیقات نشان داده کسانی که مدگرا هستند، افرادی تنوع‌طلب و بی‌قید و بند می‌باشند که همواره از تعهدپذیری و پایبند بودن می‌گریزند، لذا این افراد ترجیح می‌دهند بیشتر عمر خود را در تجرد و آزادی بی‌هیچ قید و شرطی بگذرانند که این امر باعث تأخیر در ازدواج و به طور وسیع‌تر، تجردگرایی این افراد می‌شود.

افزایش آمار طلاق و فروپاشی زندگی‌های مشترک

مدگرایی، رفته‌رفته بی‌عفتی و بی‌حجابی را به ارمغان می‌آورد. با رواج این پدیده، نظام‌های خانواده متزلزل و در آستانه فروپاشی قرار می‌گیرند. کم‌کم اعضای خانواده نسبت به هم سرد و بی‌مهر می‌شوند و آنان که از ضعف ایمان برخوردار می‌باشند، با خیانت به همسر و خانواده خود، مهر طلاق را بر بنیان خانوادگی خود، به ثبت می‌رسانند.

افزایش برخی ناهنجاری‌ها و حتی گناهان صغیره و کبیره

وقتی بی‌عفتی در سطح جامعه رشد می‌کند، انجام برخی گناهان نیز قبح خود را از دست می‌دهد و دیدن آن‌ها برای عموم، امری

**تحقیقات نشان داده کسانی که
مدگرا هستند، افرادی تنوع طلب و
بی‌قید و بند می‌باشند که همواره
از تعهدپذیری و پایبند بودن
می‌گریزند.**

عادی تلقی می‌شود و گاه انجام چنین گناهایی هم رواج می‌یابد؛
گناهایی همچون خیانت، سقط جنین، زنا و ...

آثار مخرب تربیتی

زن و مردی که خود را ملزم به چارچوب قوانین اسلام و اخلاقیات نکنند یا دختران و پسرانی که در سایه شوم مد، هرزگی را می‌آموزند، نمی‌توانند مادر یا پدرانی خوب برای فرزندانشان باشند. آن‌ها در جریان این فرایند، فرزندان ناسالم را تحویل جامعه می‌دهند.

اتلاف وقت

کسی که در جریان مدیریت قرار می‌گیرد، لحظه‌های باارزش خود را به جای مصرف درست و بهینه در بهترین امور، صرف بی‌ارزش‌ترین کارها می‌کند، لذا خواسته یا ناخواسته به اتلاف وقت می‌پردازد، آن هم وقتی که دیگر امکان برگشتش نیست.

ضعف اعصاب

تبعیت از مد، نه تنها آرامش و آسایش درونی را سلب می‌کند، بلکه آفت‌های دیگری همچون تجمل‌گرایی، چشم و هم‌چشمی، حسادت، رقابت ناسالم و ... را به همراه می‌آورد که به مرور زمان این آفت‌ها، فکر و درون انسان را مبتلا و فرد را دچار ضعف اعصاب می‌کند.

از دست دادن اعتقادات مذهبی

در جریان مد و مدیریت، اعتقادات مذهبی، باورها و ارزش‌های فردی و جامعه دستخوش تغییر و تزلزل قرار می‌گیرند و به مرور زمان، تمام اعتقادات مذهبی و دینی، رنگ می‌بازند.

کوتاهی عمر

حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «کسی که با سرعت به دنبال خواسته‌های دل‌برود، در واقع شتابان به سوی مرگ می‌رود.» تاریخ نشان داده است، انسان‌های ظالم و مقام‌پرست یا پول‌دوست، با پیروی از خواسته‌های دلشان، عمرشان را کوتاه کرده‌اند. در حالی که انسان‌های باتقوا، عمری پربرکت و طولانی داشته‌اند و این موضوع از نظر علمی نیز ثابت شده است.^۲

ضرورت رعایت عفت عمومی

وضعیت نامناسب عفت عمومی در برخی شهرها و استان‌ها در روزهای آغازین سال جاری، با مطالبه مردمی از مسئولان مواجه شد تا با این پدیده که به شکستن حرمت عمومی منجر شده است، برخوردی جدی صورت بگیرد.

«چندین نامه سرگشاده توسط گروه‌های مختلف مردمی خطاب به مسئولان کشور نوشته شد و چند راهپیمایی اعتراض‌آمیز در نقاط مختلف کشور به راه افتاد تا با این حرکت‌های عمومی، موج «بد» و «بی» حجابی‌های اخیر تحت عنوان «مد» کنترل شود.^۳

در چنین شرایطی، صاحب‌نظران معتقدند در کنار برخوردهای جدی مسئولان و صاحب‌نظران امر، توجه به برخی مقوله‌ها و پرداختن به آن‌ها به عنوان یک اصل، راهکار مهمی به شمار می‌آید.

وقتی فرد با پیروی کورکورانه
از مد، خواسته یا ناخواسته به
بی‌عفتی و بی‌بند و باری کشیده
می‌شود، محبت همسر، خانواده و
به مرور زمان اطرافیان را از دست
می‌دهد.

«لباس ملی»؛ جایگزین مد در ایران

«لباس ملی»، مقوله‌ای است که مدت زیادی از طرح آن در جامعه نمی‌گذرد اما توانسته است افراد، گروه‌ها و نهادهای مختلفی را درگیر خود کند. به نظر می‌رسد تبعیت از مد، مسئولان را واداشته تا با طرحی نو و طراحی لباسی که در بردارنده ویژگی‌ها و ارزش‌های فرهنگی جامعه ایرانی باشد، نوعی فرهنگ بازگشت به گذشته و احیای روح ملی‌گرایی را رواج دهند.

«طبق اعلام مسئولان، همایش علمی و پژوهشی لباس ملی ایران اسلامی، به همت پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی، در پایتخت برگزار می‌شود. این رویداد علمی و پژوهشی با هدف بررسی ابعاد علمی و اجتماعی مقوله لباس در جهت دستیابی به الگوی مناسب، تحلیل و تبیین موافقان و مخالفان لباس ملی و بررسی زمینه‌ها، ضرورت‌ها و خاستگاه‌های پوشش ایرانی و اسلامی برپا می‌گردد. در این همایش، اندیشمندان، پژوهشگران، طراحان، هنرمندان و دانش‌پژوهان با همکاری سازمان‌ها و نهادهای علمی و فرهنگی به بررسی ابعاد مختلف لباس ملی در ایران می‌پردازند.

بررسی تاریخ لباس در ایران و کشورهای اسلامی، تجربه طراحی و ارایه لباس ملی در کشورها، محدودیت‌ها و موانع ارایه لباس ملی، عوامل حقوقی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی مؤثر بر پوشش در ایران، از جمله سرفصل‌های موضوعی این همایش هستند.»^۱
امید است با اجرای این طرح‌ها و اعمال سیاست‌های بهتر و جدی‌تر، شاهد ایرانی اسلامی، سرسبز، آرام و به معنای واقعی ایرانی باشیم. ایرانی که هیچ موج و مدی نتواند چهرهٔ باثباتش را دچار تغییر و تزلزل کند و سایهٔ شوم بی‌عفتی را بر پهنای آن بگستراند.

منابع و مآخذ:

۱. سایت [google](#)، بی‌عفتی و مد.
۲. سایت [aftab](#)
۳. خبرنامه دانشجویان ایران.

پی‌نوشت‌ها:

۱. روزنامه ۱۹ دی، شماره ۵۵۳، ص ۶، مد معشوقهٔ ناخوانده.
۲. برگرفته از سایت گوهرجان، بلوگفا، مقاله: بی‌حجابی و عواقب اسفبار بدحجابی
۳. سایت [iusnews](#)، مقاله: وقتی همه خواب هستند، خبرنامهٔ دانشجویان ایران
۴. سایت [aftab.ir](#)، مقاله: طرح لباس ملی جایگزین مد در ایران خواهد شد؟، شبنم رحمتی.

